

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Texten till avsnittet "Barns rättigheter och uppfostran" i Ymmärrä Suomea -videoserien

Simin är 16 år gammal, alltså ett barn på samma sätt som alla under 18 år.

Barn skyddas av Finlands lagstiftning och FN:s konvention om barnets rättigheter.

*****

Alla barn är lika viktiga.

Barn har rätt till utbildning och högklassig undervisning.

Barn har rätt att bestämma över sin egen kropp.

Vuxna måste be om och beakta barnets åsikt i frågor som gäller barnet.

Barnet har rätt till sin egen kultur, religion och modersmål.

*****

Konventionen om barnets rättigheter innehåller 54 punkter. Alla vuxna måste se till att de uppfylls, men huvudansvaret för barnets välmående ligger hos föräldrarna eller vårdnadshavarna.

4 år gamla Javid har besökt rådgivningen ända sedan han låg i sin mammas mage.

På rådgivningen har hälsovårdsproffs hand om Javids, hans mammas och hans pappas välmående. Föräldrarna kan be dem om hjälp och råd i frågor som gäller uppfostran, hälsa, utveckling och familjens vardag.

Även proffs inom barnskyddet finns till för att stödja familjer och erbjuda hjälp i svåra situationer.

Idag får Javid även ett vaccin hos rådgivningen, som skyddar honom mot difteri, stelkramp, kikhosta och polio. Finland har ett omfattande vaccineringsprogram, som skyddar mot många farliga sjukdomar.

Nästa dag är Javid på dagis.

Finländska föräldrar har subjektiv rätt till dagvård. Det innebär att vårdnadshavarna om de önskar får en dagvårdsplats för ett barn under skolålder, trots att de vuxna själva är hemma. Dagvård är planmässig småbarnsfostran: barnet lär sig genom lek och handledd verksamhet att verka i grupp och får kunskap och färdigheter som han eller hon har nytta av i skolan. Obligatorisk förskoleundervisning för alla barn inleds det år då barnet fyller sex. I förskolan

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

**Hävkraft
frånEU**
2014–2020

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

övar man färdigheter som behövs i skolan. Läroplikten inleds i Finland det år då barnet fyller sju.

Medan Javid dansar talar hans mamma och pappa med läraren inom småbarnsfostran om planen för Javids småbarnsfostran.

Dess syfte är att beakta barnets individuella behov och fundera över hur man på bästa sätt kan stödja Javids utveckling och välmående hemma och på daghemmet.

De diskuterar i synnerhet Javids språkliga utveckling.

Flerspråkighet och mångkultur är värdefulla och det lönar sig att arbeta för att främja dem på daghemmet och i hemmet. Javids föräldrar stöder utvecklingen av det egna modersmålet genom att prata med och läsa och sjunga för Javid på hans eget modersmål.

Javids 10 år gamla storasyster Samaneh går på fyran i lågstadiet.

Hennes föräldrar håller kontakt med skolan på nätet och ansikte mot ansikte. Dessutom träffar de lärarna under föräldrakvällar. Kontakten är viktig: tack vare den stöder hemmet och skolan barnets skolgång, lärande och utveckling på bästa möjliga sätt.

I skolan får Samaneh undervisning i det egna modersmålet och religionen utöver i matematik, geografi, musik och andra ämnen. Samaneh får även extra stöd i lärandet av det finska språket, så att hennes språkfärdigheter utvecklas till en nivå som möjliggör smidiga studier efter grundskolan.

Undersökningar visar att gedigna färdigheter i det egna modersmålet och i finska hjälper barnet nå framgång både inom grundskolan och fortsatta studier.

Javids och Samanehs storasyster Simin går i gymnasiet. Gymnasiet avslutas med studentexamen. Efter detta tänker hon flytta hemifrån och studera till elingenjör eller kodare. En del av Simins kompisar flyttade till en annan ort för att studera som 15-åringar genast efter grundskolan.

För att spara pengar arbetar Simin lördagar på ett kafé.

Under denna tid spelar Javid och Samaneh fotboll. Tidigare var de medlemmar i en matlagingsklubb.

Man kan hitta förmånliga hobbyer på nätet och fråga skolan, föreningar eller församlingen. En rolig hobby stärker barnets språkutveckling och ger nya kompisar.

Simin gör ett skolarbete på temat barnets rättigheter. I sammanfattningen skriver hon:

Barnet har rätt till personlig integritet. Det innebär flera saker.

Mobbning är förbjudet ansikte mot ansikte och på internet. Om ett barn mobbas inom dagvården eller i skolan ska man berätta om problemen för personalen. Daghemmet eller skolan är skyldig att ingripa. Man kan även be personalen om råd om barnet mobbas på fritiden.

En vuxen person får inte föreslå eller utföra en sexuell handling på ett barn under 16 år. Detta är ålagt med straff enligt Finlands lag.

Simin noterar även att det strider mot lagen att bjuda barn på alkohol, droger eller tobak, även om barnet själv ber om dem.

Sammanfattningen fortsätter: Om en vuxen person är av en annan åsikt än barnet ska han eller hon försöka hitta en lösning som fungerar för båda genom att prata med barnet. Vid svåra konflikter kan man be om hjälp exempelvis av proffs inom barnskyddet.

Det är absolut förbjudet att slå, lugga eller skada ett barn på ett annat sätt. Det är alltid ett brott.

Alla under 18 år är barn. Ansvaret för deras välmående ligger hos vuxna.

Den sista meningen i Simins skolarbete kommer direkt från Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter: Barnet ska fostras till förståelse, tolerans, vänskap mellan folk, fred och allmänt brödraskap och med full vetskap om att hans eller hennes handlingskraft och förmågor ska tjäna hans eller hennes närstående.